7004 Русе, ул. „Студентска“8
www.uni-ruse.bg; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082/888 211

ИДЕЕН ПРОЕКТ

за дисертационен труд на тема:

„Технологичен модел за развитие на алгоритмичното мислене на децата в предучилищна възраст в съвременна образователна среда“

Научна специалност: „**Теория на възпитанието и дидактика“**

Професионално направление: 1.2 **Педагогика**

Проблем:

Алгоритмичното мислене често се свързва предимно с програмирането и обучението по информатика. В предучилищна възраст обаче неговото развитие може да се разглежда в по-широк педагогически контекст. Свързва се със способността на детето да разбира последователности, да подрежда действия, да следва и създава правила, да открива закономерности, да планира решение, да предвижда резултат и да установява и коригира грешки.

Елементи на алгоритмично мислене се проявяват при решаване на логически задачи, подреждане на събития, следване на инструкции, изграждане на конструкции, откриване и продължаване на модели, организиране на действия, ориентиране в пространството, изпълнение на двигателни последователности и решаване на практически проблеми.

Това позволява алгоритмичното мислене да бъде развивано не като изолирано технологично умение, а като **междупредметен и познавателен ресурс**, който може да бъде интегриран в различни образователни направления.

Съвременната образователна среда предоставя разнообразни възможности за подобно развитие – традиционни дидактически материали, игрови ситуации, конструктори, визуални алгоритми, интерактивни ресурси, образователни приложения, движение и практически дейности, както и роботизирани играчки.

В този контекст се откроява необходимостта от разработване на **технологичен модел**, който да систематизира педагогическите условия, съдържанието, методите, формите и ресурсите за целенасочено развитие на алгоритмичното мислене на децата в предучилищна възраст.

Обект на изследването: Процесът на развитие на алгоритмичното мислене на децата в предучилищна възраст в условията на съвременна образователна среда.

Предмет на изследването: Педагогическите условия, съдържанието, методите, формите и технологичните ресурси за развитие на алгоритмичното мислене на децата в предучилищна възраст и тяхното системно интегриране в технологичен модел.

7004 Русе, ул. „Студентска“8
www.uni-ruse.bg; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082/888 211

Цел на изследването: теоретично да се обоснове, разработи и експериментално провери технологичен модел за развитие на алгоритмичното мислене на децата в предучилищна възраст.

Вид на докторантурата: редовна
Научен ръководител: доц. д-р Галина Георгиева Георгиева

Изготвил идейния проект:……
(доц. д-р Г. Георгиева)

К О Н С П Е К Т

1. **Научен статут на теорията на възпитанието.**
   Обект, предмет, основни понятия и категории на теорията на възпитанието. Функции и задачи, на теорията на възпитанието. Теорията на възпитанието в системата на педагогическите науки и връзките ѝ с другите науки.

2. **Възпитанието като социален феномен.**
   Обществена необходимост от възпитанието. Биологични предпоставки на възпитанието. Възпитанието и други социални феномени. Социални функции на възпитанието.

3. **Възпитателен процес.**
   Обща характеристика на процесите като събитие или конструкт. Дефиниране на възпитателния процес лице в лице. Отделни теории на възпитателния процес.

4. **Общуването като възпитателен феномен.**
   Същност и значение на общуването като възпитателен феномен. Характерни особености на общуването при възпитанието и самовъзпитанието. Основни възпитателни функции и култура на общуването при възпитанието.

5. **Принципи на възпитанието.**
   Същност и обусловеност на принципите на възпитание. Класификация на принципите. Характеристика на основните принципи на възпитание.

6. **Методи, форми и средства на възпитанието.**
   Същност на възпитателните методи, форми и средства. Класификация и характеристика на методите, формите и средствата на възпитание.

7. **Компоненти на възпитанието.**
   Интелектуално възпитание и развитие. Нравствено възпитание и развитие. Естетическо възпитание и развитие. Трудово възпитание. Физическо и здравно възпитание и развитие.

7004 Русе, ул. „Студентска“8
www.uni-ruse.bg; secretary@uni-ruse.bg; тел.: 082/888 211

8. **Училището и извънучилищните ученически общности като възпитателен фактор.**
   Учителят и класният ръководител като водещ фактор за възпитание. Училищните и извънучилищните ученически общности като възпитателен фактор.

9. **Научен статут на дидактиката. Цели на образованието и обучението.**
   Същност и схващания за понятието „Дидактика“. Обект, предмет, функции и задачи на дидактиката. Връзката на дидактиката с другите науки. Същност и видове цели на образованието и обучението - съвременни концепции. Обща характеристика на таксономичния подход към целите на образованието и обучението.

10. **Съдържание на образованието и обучението.**
    Концепции за съдържанието на образованието и обучението. Съвременни измерения на съдържанието на образованието в българското училище. Държавни образователни стандарти.

11. **Съвременен дидактически профил на процеса на обучение.**
    Единство между ръководната дейност на учителя (преподаването) и учебната дейност на учениците (ученето) в процеса на обучението.

12. **Същност на процеса учене.**
    Видове учене. Теории за ученето. Прагматичен аспект на ученето - подходи, стратегии и техники.

13. **Същност и структура на преподаването в контекста на училищното обучение.**
    Дидактически функции и задачи на преподаването. Стилове на преподаване.

14. **Методи на обучение**.
    Дидактическа характеристика на класическите, евристичните и интерактивните методи на обучение. Предимства и ограничения на отделните видове методи.

15. **Организационни форми на обучение - същност и класификация.**
    Характеристика на организационните форми на обучение. Конкретни организационни форми на обучение.

16. **Индивидуализация и диференциация в процеса на обучение.** Понятие за индивидуализация и диференциация на обучението - форми, методи и подходи за работа с изявени ученици и с изоставащи. Дидактическа характеристика на самостоятелната работа на учениците. Групова учебна работа – същност, особености, предимства и ограничения.

Литература:

Основна:

1. Бояджиева, Н., и кол. Теоретични основи на възпитанието, София, 2004.
2. Вълчев, Р., Интерактивни методи и групова работа, София, 2004.
3. Георгиева, С., Феномени на възпитанието, Русе, 2010.
4. Гетова, К. Психолого-педагогическо пространство на развитието на детето, Анубис, 2013.
5. Гюрова, В. и колектив, Интерактивността в учебния процес или за рибаря, рибките и риболова, Агенция Европресв, София, 2006.
6. Димитров, Л. и кол. Теория на възпитанието София, „Веда Словена - ЖГ“, „Авангард Прима“, 2016.
7. Закон за предучилищното и училищно образование (обн. ДВ. бр.79 от 13.10.2015 г., ..., изм. и доп. 2023 г.) (акт. 07.02.2023 г.) https://web.mon.bg/bg/57
8. Костова – Чавдарова и кол., Педагогика, София, СУ „Св. Кл. Охридски“, 2008.
9. Колишев, Н., Емпиричното възпитание или многото лица на възпитанието, Варна, 2000.
10. Петров, П., В. Василева, Общуване и обучение, „Авангард Прима“, София, 2014.
11. Петров, П., Н. Цанков, Училищна дидактика. София, 2010.
12. Петров, П., П. Петров, Училищна дидактика, София, 2016.
13. Радев, Пл., Обща училищна дидактика, Пловдив, 2005.
14. Радев, Пл., Кратка дидактика. Fast Print Books, Пловдив, 2016.
15. Стаматов, Р., Психология на общуването, София, 2004.

Допълнителна:

1. Господинов, Вл. (Н)Етикет и възпитание с фокус към юношите, Изток-запад, София, 2011.
2. Дончева, Ю. Рефлексивни характеристики на интерактивната образователна среда в началното училище.// Годишна университетска научна конференция, ВНУ, Велико Търново, 2016.
3. Закон за предучилищното и училищното образование. Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015г., в сила от 1.08.2016 г.
4. Маслоу, Е., Мотивация и личност, София, „Кибея“, 2001.
5. Минчев, Б. и кол., „Ръководство за изследване на детето I част”, София, ЖГ „Веда Словена“, 2000.
6. Минчев, Б. и кол., „Ръководство за изследване на детето II част”, София, ЖГ „Веда Словена“, 2004.
7. НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (Обн. - ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г., в сила от 20.09.2016 г., Обн. ДВ. бр.43 от 10 юни 2022г.), В: http://www.mon.bg
8. НАРЕДБА № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (Обн. - ДВ, бр. 66 от 23.08.2016 г., в сила от 23.08.2016 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.65 от 12 Август 2022г.) , В: http://www.mon.bg
9. НАРЕДБА № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка (Обн. - ДВ, бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 08.12.2015 г.), В: http://www.mon.bg